

t/m 27 december

Gratis online cursus citizen science voor duurzaamheid

Wageningen University & Research,
www.edx.org/course/transformative-citizen-science-for-sustainability

13 januari 2023

Cursus Communicatie en Participatie

www.klingenbomen.nl

t/m 15 januari 2023

Tentoonstelling Onderkruipfels

www.rijkmuseum.nl

27, 28 en 29 januari

Nationale Tuinvogeltelling

tuinvogeltelling.nl

25 februari 2023

Nederlandse Rondhoutveiling

bosgroepen.nl/rondhoutveiling

start 13 april 2023

Praktijkcursus Landschapsecologie in het terreinbeheer

Velp
www.hvhl.nl

4 maart 2023

Landelijke Dag van De Vlinderstichting

Programma volgt
www.vlinderstichting.nl

24 maart 2023

Hoge Veluwe Landschapssymposium

Integrale benadering in beheer,
programma volgt

11 april 2023

BOSLES voor geïnteresseerde leken

www.klingenbomen.nl

22 april 2023

Cursus Welke naaldboom is dat?

In een dag leren over de belangrijkste geslachten en soorten naaldbomen en coniferen in Nederland. Veldbezoek Pinetum De Dennenhorst.
conifers.nl

Fred Kistenkas

DOOD HOUT

foto: Fred Kistenkas

Dood hout landgoed Den Treek Henschoten, Woudenberg.

Een jaar of tien geleden moest je nog uitgebreid aan boswandelaars uitleggen waarom je dode bomen liet staan of liggen: "Vroeger werd het altijd zo keurig opgeruimd". In het gunstigste geval begrepen ze dan uiteindelijk nog wel het voortschrijdend inzicht dat staand en liggend dood hout een goede bosecologische functie had, maar dan nog liep men vaak hoofdschuddend weg met de opmerking dat dat dode hout "allemaal zo lelijk en slordig staat in een net wandelbos". Ik had toen nooit durven dromen dat er ooit nog eens een Europese wet zou komen die juist herstel van bosecosystemen expliciet ophangt aan dat dode hout. Daarmee is *deadwood* nu dus gewoon een wettelijk begrip en een rechtsplicht geworden! Je kunt nu recreanten simpel verwijzen naar herstelverplichtingen uit een Europese wet. Die ontwerpwet heet de EU Natuurherstelwet (*EU Nature Restoration Law 2022*). Hetzelfde kun je nu ook zeggen van boomkroonbedekking. Ooit werd er door sommige bouwers en bestuurders nog lacherig gedaan over allerlei groennormen voor woonwijken, zoals bijvoorbeeld het 3-30-300 principe: 3 bomen zichtbaar

vanuit iedere stedelijke woning, 30 procent bladerdak in elke wijk en op 300 meter een park.¹ Maar de EU stelt nu in haar wetgeving een eigen stedelijke boomkroonnorm (*urban tree canopy cover*) vast: minimaal 10 procent bladerdek in 2050.

Het grappige aan die nieuwe EU Natuurherstelwet is dat Brussel dus kennelijk niks moet hebben van onze nationale gekte rond een integrale Omgevingswet; anders had men in Brussel wel een Omgevingsrichtlijn gemaakt. Integendeel, Brussel blijft sectoraal denken en gooit er zelfs nog een schepje bovenop met extra natuureisen bovenop de Habitat- en Vogelrichtlijn. Weeffoutjes uit die oude natuurrichtlijnen worden gerepareerd en aangescherpt, zoals het ontbreken van deadlines. En naast herstel van bos- en stedelijke ecosystemen moeten er ook nationale herstelplannen voor rivier- en mariene ecosystemen, ja zelfs voor landbouwecosystemen worden gemaakt. De wettekst noemt bijvoorbeeld vernatting van gedraineerde veengebieden die voor landbouw worden gebruikt. Dat gaat nog een probleempje opleveren voor lidstaat Nederland want in 2030 moet al tenminste 30 procent van die gebieden hersteld zijn.

Toch vind ik die plotselinge Europeesrechtelijke overname van onze oude vaktermen van *deadwood* en *tree canopy cover* het meest spectaculair. Deze incrowd bosbouwtermen zijn binnenkort dus gepromoveerd tot algemene rechtsbegrippen en daarmee dus niet te negeren door bestuurders, bouwers en wandelaars. De Nederlandse wetgever was kennelijk altijd bang voor dit soort terminologie, maar de Brusselse wetgever dus helemaal niet. Ik voorspel: we worden daarmee straks in een klap bestuurlijk *salonfähig* en hoeven minder uit te leggen. Vooral ook aan nette wandelaar(ster)s in dat ooit zo keurige wandelbos. Mooi steuntje in onze rug: "Veel dood hout laten staan? Ja, dat is onze wettelijke plicht, mevrouw."

fred.kistenkas@wur.nl

¹ Het principe komt oorspronkelijk uit Denemarken en heeft vooral door urban forestry/boomwetenschapper Cecil Konijnendijk van den Bosch bredere bekendheid gekregen. Zie: W. Eikelboom, "Nieuwe vuistregel voor bomen in stedelijk groen wint terrein. Veel gemeenten geïnteresseerd in 3-30-300 principe", *BoomZorg* 2022-1, p. 14-17.